

ปกดีศีล
อาจารย์ศีล
ธัมมตาศีล
ปุพพเหตุกศีล

ทบทวนใน วิสุทธิ ๗ ep275

พระบางรูปสะสม
เครื่องกลางของ
ขลัง เชื่อเรื่องลัก
สมัย โบราณได้
สมาธิ ทำกสิณจึง
แสดงฤทธิ์ได้

เป็นอาจารย์ศีลที่นำมาปนกับพระพุทธศาสนา
คนส่วนใหญ่อยากเห็นฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม แต่ไม่ค่อยสนใจอยาก
ได้ปัญญา ทางพระพุทธศาสนาสรรเสริญอนุสาสินีปาฏิหาริย์
คือธรรมะเป็นอัครจรรยา เช่น ละโทสะด้วยเมตตา ละตัณหาด้วย
สมาธิ ละโมหะได้ด้วยปัญญา เป็นฤทธิ์ที่ทำให้พ้นจากกิเลสและ
กองทุกข์ได้

น้ำพุทธรมนต์

น้ำมนต์ศักดิ์สิทธิ์จากที่ต่างๆ ไม่ได้ชำระกิเลสจากใจคนได้
ตอนที่พระอานนท์ประพรมน้ำมนต์ในรัตนสูตร เพื่อเป็นการบอก
อาณาเขต ขอบเขตอาณาภาพของพระพุทธเจ้าในที่นั้น
ไม่ได้ทำด้วยความมกมายแต่เป็นความเชื่อมั่นที่เป็นไปกับปัญญา
และเข้าใจในการกระทำนั้นๆ

ไม่ได้ตั้งใจแต่รู้
และเข้าใจ

แต่มีความจริงอยู่ว่า น้ำก็ดี สิ่งต่างๆก็ดี เพงไปที่ตรงนั้น มี
อานุภาพจริงเพราะเกิดจากกำลังจิตที่ฝึกมาดีแล้ว มาจากจิตตชรูป
ที่เป็นปัจจัยแก่อุตฺตชรูป ไม่ต่างอะไรกับคนที่มีเมตตาจิตแล้วมีหน้า
ตาผ่องใสเพราะดินน้ำไฟลม ในร่างกายถูกปรับ จึงผลึกกุศลจิต
ชรูปออกมาจึงหน้าตาผ่องใสเบิกบานร่าเริง มีเหตุจากกุศลจิต

มาจากกำลังของสมาธิ ซึ่งระดับพลังแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นขณิก
สมาธิ อุปจารสมาธิ อัปนาสมาธิ และ ฌานที่แตกต่างกันใน
แต่ละระดับ การเข้าใจองค์ประกอบและเหตุผล

ปกติของพระโพธิสัตว์

ตั้งแต่พระโพธิสัตว์ปฏิสนธิอยู่ในพระครรภ์ ในพระทัยพระมารดาไม่เคยมีกามารมณ์เกิดขึ้นเลย ทรงมีศีลเป็นปกติเป็นธัมมตาศีล

มารดาพระโพธิสัตว์บริหารครรภ์ ๑๐ เดือนไม่ขาดไม่เกินแล้วจึงคลอด นี่เป็นปกติ

พระมารดาประทับยืนประสูติ พระโพธิสัตว์มีสติสัมปชัญญะออกจากครรภ์แล้วก็เกิดแผ่นดินไหว นี่เป็นปกติ

พระโพธิสัตว์ออกจากพระครรภ์ พรหมและเทวดารับก่อน มนุษย์รับทีหลัง นี่เป็นปกติ

ท้าวมหาราชทั้ง ๔ เป็นผู้รับก่อนถึงพื้นดิน รับด้วยผ้าเนื้อดีแล้ววางลงตรงหน้าพระพักตร์พระมารดา แล้วทูลบอกให้พระมารดามีพระทัยยินดี ว่าพระโอรสผู้มีศักดิ์ใหญ่มีอำนาจมากได้อุบัติขึ้นแล้ว นี่เป็นปกติ

ประสูติโดยไม่เปรอะเปื้อนมลทิน เป็นผู้สะอาดบริสุทธิ์เหมือนแก้วมณีวางอยู่บนผ้าเนื้อปราณีต มาจากแคว้นกาลี แก้วมณีก็ไม่เปื้อนผ้า ผ้าก็ไม่เปื้อนแก้วมณี เพราะเป็นของสะอาดหมดจดทั้งสองอย่าง ฉะนั้นได้กัณฐะนั้น นี่เป็นปกติ

ธัมมตาศีล เป็นปกติธรรมดาของบุคคลผู้ประพฤติปฏิบัติเต็มบริบูรณ์ ก็จะได้รับผลการกระทำที่สมบูรณ์แบบเป็นแบบนี้

บุพพเหตุกศีล สมาธิ ปัญญา

บุพพโยค

บารมีที่สั่งสมมา

ปฎิสัมภิทาณญาณ๔

อสาธารณญาณ ๖

พุทธญาณ ๑๔

อาเวณิกพุทธธรรม๑๘

พระทศพลญาณ๑๐

เวสารัชชญาณ เป็นต้น

พระญาณปัญญาที่ได้จากการสั่งสมบารมีมา



ในยุคปัจจุบัน บุคคลผู้มึ่บุพพโยคอย่างแรงไม่ได้มาเกิดแล้ว
อุคฆฏิตัญญู วิปจิตัญญู บัดนี้ล้วนต่างบรรลุธรรมไปหมดแล้ว
เหลือแต่พวกเราที่เป็นเนยยะบุคคล

ปาฏิโมกข์สังวรศีล

บุคคลผู้รักษาศีลแล้วสามารถหลุดพ้นจากอบายได้
ศีลนั้นเป็นปาฏิโมกข์สังวรศีล

ปาติ = ผู้รักษา
โมกข = หลุดพ้น

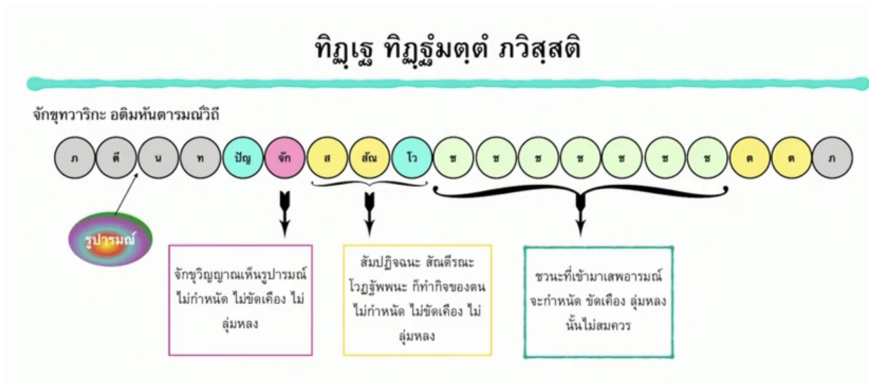
หลุดพ้นจากอบาย ทูคติ วินิบาต นรก
และภัยในสังสารวัฏ

อนาจารธรรม

ธรรมที่ไม่ควรประพฤติ เป็นกรรม เป็นบาป ไม่ควรทำ
ได้แก่กายทุจริต ๓ วจีทุจริต ๔

อโคจรของพระภิกษุ เช่น ผูกพันกับหญิงงามเมือง
เข้าออกที่พักของกลุ่มภิกษุณี ร้านสุรา สถานที่ที่ไม่
เหมาะสม

เมื่อเห็นจักเป็นสักว่าเห็น



อินทริยสังวรศีล

การสำรวมทางทวารทั้ง ๖ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ **สติเป็นประธาน**

เอาจักขุประสาทเป็นประธาน

การได้เห็นรูปารมณ มีจักขุประสาทเท่านั้นที่เห็นได้ ถ้าจักขุประสาทเสียไปแล้วไม่สามารถเห็นได้

ต้องรักษาอินทริย
มีจักขุอินทริยเป็นต้น

จักขุนทริย โสตินทริย มานินทริย ชิวหินทริย
กายินทริย มนินทริย

ศึกษากับเสพ

หากเสพ มีแต่ความชอบใจและไม่ชอบใจ สติสัมปชัญญะไม่
ทำกิจ เรียกว่าเสียอินทริยสังวร

จักขุประสาทกระทบรูปารมณ จักขุวิญญานเห็นรูปารมณ
จักขุวิญญานไม่กำหนดไม่ชัดเจน ไม่มัวเมาลุ่มหลง เราจะ
ตั้งชณะ มนสิการโดยเอาจักขุวิญญานเป็นประธาน จะไม่
ให้ความกำหนดชัดเจน มัวเมาเกิดที่ชณะ อย่างนี้จึงเรียก
ว่าเห็นจักเป็นสักว่าเห็น

พาทิยสูตร

ทิฏฐฐุ ทิฏฐุมตต์ ภาวิสสติ	→	จักขุทวาร
สุเต สุตมตต์ ภาวิสสติ	→	โสตทวาร
มุเต มุตมตต์ ภาวิสสติ	→	ฆานทวาร ชิวหาทวาร กายทวาร
วิญญาเต วิญญาตมตต์ ภาวิสสติ	→	มโนทวาร

“เมื่อเห็น จักเป็นสักว่าเห็น เมื่อได้ยินจักเป็นสักว่าได้ยิน เมื่อทราบจักเป็นสักว่าทราบ เมื่อรู้แจ้ง จักเป็นสักว่ารู้แจ้ง ดูกรพาทิยะ ท่านพึงศึกษาอย่างนี้แล ดูกรพาทิยะ ในกาลใดแล เมื่อท่านเห็น จักเป็นสักว่าเห็น เมื่อฟังจักเป็นสักว่าฟัง เมื่อทราบจักเป็นสักว่าทราบ เมื่อรู้แจ้งจักเป็นสักว่ารู้แจ้ง ในกาลนั้น ท่านย่อมไม่มีในกาลใด ท่านไม่มี ในกาลนั้น ท่านย่อมไม่มีในโลกนี้ ย่อมไม่มีในโลกหน้า ย่อมไม่มีในระหว่างโลกทั้งสอง นี้แลเป็นที่สุดแห่งทุกข์ ฯ”

พาทิยสูตร ย่อจาก ๖ ทวารเหลือ ๔

เนื่องจากท่านพาทิยะ เป็นอัสติ สังสมมาตี มีบุพพเหตุกศีล สมภา ปัญญา สังสมมาตี

เมื่อทราบจักเป็นสักว่าทราบ รวมฆานทวาร ชิวหาทวาร กายทวารไว้ด้วยกัน เป็นระบบแสง เพราะทาง จักขุทวาร รูปารมณไม่ได้วิ่งมากระทบจักขุประสาทโดยตรงเป็นระบบคลื่นเสียง ทางโสตทวาร สัททารมณก็ไม่ได้วิ่งมากระทบโสตประสาทโดยตรง แต่ คันธารมณ รัสสารมณ โผฏฐัพพารมณ จะต้องวิ่งมากระทบที่ ฆานประสาท ชิวหาประสาท และกายประสาทโดยตรง พระพุทธเจ้าจึงทรงรวมเป็นคำว่าทราบ

จักขุวิญญาณ

ทำหน้าที่เห็นรูปารมณ

เป็นวิบาก ไม่กำหนดไม่ขัดเคืองไม่มัวเมาในการเห็น กำหนดสติสัมปชัญญะลงที่มโนทวาร ปิดบาปทางใจ เมื่อตั้งบ่อยๆ ทางจักขุทวารวิถีก็จะพลอยมีสติกำกับไปด้วย เหมือนปิดที่ประตูใหญ่ก่อน ไม่ใช่ปิดที่ประตูเล็ก

เมื่ออินทริย์สังวรบริบูรณ์ตามมาด้วยสุจริต ๓ คือ กายสุจริต วาจาสุจริต มโนสุจริต

เมื่อสุจริต ๓ เริ่มบริบูรณ์ การ ยืน เดิน นั่ง นอน คู่เหยียด ก้ม เงย สติสัมปชัญญะก็จะแข็งแรง

โทษของการไม่ปิดบาป
อภิชฌาและโทมนัสเกิด

ภิกษุ อุบาสก อุบาสิกา ก็ดี ผู้ไม่สำรวมปิดบาปจากการเห็น ด้วยเหตุที่ไม่สำรวมเมื่อเห็นรูปารมณก็มีความพอใจ ในรูปารมณ อภิชฌา ความยินดีเกิด โทมนัสเกิด เมื่ออกุศลธรรมเกิด ก็ไม่สามารถออกจากบาปอกุศลเหล่านี้ได้

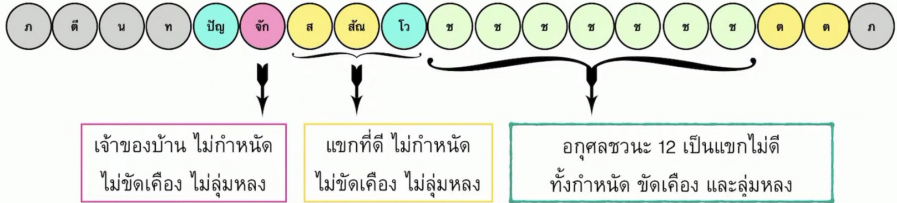
เมื่อเราต้องเห็นสิ่งที่ไม่ชอบใจ ได้ยินเสียง ได้กลิ่น รับรส รับสัมผัส ต้องไปอยู่ใน
สิ่งแวดล้อมที่ไม่ชอบใจเราจะมนสิการอย่างไรเพื่อให้สติเกิด

คนที่ฝึกจิตมาดี สามารถกำหนดหมายเปลี่ยนนิมิตได้
เช่นกำหนดธาตุกรรมฐาน เมตตากกรรมฐาน อสุภกรรมฐาน

เราต้องใช้สติ ดึงอารมณ์เหล่านั้นมาให้ปัญญาชำระ
เช่นดึงกระแสชีวิตนั้นมากำหนดว่า เราจะไม่ทำความ
กำหนด ชัดเคื่อง มัวเมาลุ่มหลง ในกระแสชีวิตนี้
เป็นสติเชิงรุก ความเพียรเชิงรุก ปัญญาเชิงรุก
ต้องวิจัยทุกอารมณ์ที่มาสัมพันธ์เกี่ยวข้องด้วย

ทฤษฎี ทฤษฎีจุ่มดุด่ ภาวิสสติ

จักขุทวาริกะ อติมหันตารมณวิถึ



วิถึ	บ้าน	เจ้าของบ้าน
จักขุทวารวิถึ	จักขุปสาท	จักขุวิญญาณ
โสตทวารวิถึ	โสตปสาท	โสตวิญญาณ
ฆานทวารวิถึ	ฆานปสาท	ฆานวิญญาณ
ชีวาทวารวิถึ	ชีวหาปสาท	ชีวหาวิญญาณ
กายทวารวิถึ	กายปสาท	การวิญญาณ
มโนทวารวิถึ	ภวังค์	มโนวิญญาณ

อกุศลชวณะ เป็นแขกที่จรมา

ต้องตั้งหิริโอตตัปปะ เพื่อให้กุศลชวณะเกิด

ก่อนที่ชวณะจะมา เจ้าของบ้านดับไปหมดแล้ว ชวณะที่เกิดขึ้นเดี๋ยวก็นี้จะต้องแตกดับไป ฝั่งอตัยาศัยเกิดความโลภ โกรธ หลง เป็นสิ่งที่ไม่ควร

คำถาม หากว่าไม่ได้ศึกษาวิถีจิต แต่ฝึกตามวิตักกสังฆฐานสูตรแล้วยังแก้ความโกรธไม่
อยู่ จึงไปเดินตากแดดให้ร้อนเพื่อหายโกรธ เป็นการทำให้ถูกต้องหรือไม่

อุบายการสำรวมอินทรีย์ ก็มีได้
แต่ที่ถูกต้องจริงๆต้องเข้าใจเชิงลึก
เช่นการไปเดินตากแดดเพื่อให้ความร้อนมาเปลี่ยน
อารมณ์แทนความโกรธ แต่เอาจริงแล้วฐานความ
โกรธก็ยังไม่รู้จัก โทษของความโกรธก็ยังไม่เห็น ผล
ของความโกรธที่ตามมาเช่นหลับเป็นทุกข์ ตื่นเป็น
ทุกข์ ก็ยังไม่ทราบ

การปฏิบัติในศาสนานี้ไม่ใช่หลบ
แต่การมนสิการ สติปัญญา ความเพียรขึ้นมาแล้วหัน
ไปโพกัสมอง เข้าไปเห็นตัวเอง เกิดขึ้นมาอย่างไร
และมีผลตามมาอย่างไร

กรณีที่ยังใช้ชีวิตอื่นไม่ได้ การเปลี่ยนอารมณ์ก็เป็นวิธี
หนึ่ง แต่ไม่เพียงพอเท่านั้น ตราบใดที่ยังไม่ถอนราก ถอน
โคน ตราบใดที่อนาคตามีมรรคยังไม่เกิดตราบใดไม่
พึงพอใจโทษะ

คำถาม จะสอนลูกอย่างไรที่แย่งของกันแล้ว โกรธอาฆาตกัน

ต้องเข้าใจสภาพของกิเลส คือ โทสะ อิสสา มัจฉริยะ กุกกุจะ ให้ชัด
เข้าใจกิเลสชุดนี้ว่าเกิดขึ้นมีปฏิริยาผลักออกมาอย่างไร
และเป็นปัจจัยต่อการทะเลาะกัน

ตระหนี่ หวง อิสสา เป็นเหตุแห่งการทะเลาะกัน

ต้องสอนให้เด็กทุกคนให้กล้าสละ
ความตระหนี่ความหวงทั้งหลายต้องกล้าที่จะชนะ
ให้เห็นต้นหาร้องไห้ ทำลายความรู้สึกไม่ดี
เด็กก็ดีผู้ใหญ่ก็ดี หากสละไม่ได้ก็ไม่สามารถพัฒนาต่อได้

พอกระบวนการปัญญาพัฒนาแล้ว จึงจะมีความสุขจากการ
ไม่หวง การสละ

อิสสา มัจฉริยะ เป็นกิเลสที่ผูกติดสัตว์ไว้ทำให้ออกจากสังสารวัฏไม่ได้

พ่อแม่บางคน พัฒนาปัญญาไม่พอ จึงใช้วิธีการลงโทษ ดี ซึ่งไม่ถูกต้อง ต้องพัฒนา
ปัญญาองค์ความรู้เพื่อหาอุบายวิธีในการสอน

คำถาม โยนิโสมนสิการกับ ธัมมวิจจัย

มนสิการเป็น ชื่อของโยนิโสมนสิการ และอโยนิโสมนสิการ

ถ้ามนสิการได้ถูกทางเรียก โยนิโสมนสิการ
ถ้ามนสิการไม่ถูกทาง เรียกอโยนิโสมนสิการ

มนสิการ เป็นปัจจัยให้เกิด ธัมมวิจจัยอีกทีหนึ่ง

ธัมมวิจจัย เป็นตัวปัญญา ส่วนโยนิโสมนสิการเป็น
เหตุให้เกิดปัญญา

โยนิโสมนสิการ มาจากการฟังพระสัทธรรม
การที่บุคคลสั่งสมพระสัทธรรมได้อย่างดี ได้อย่างแข็งแรง
จนเกิดความเข้าใจอย่างละเอียดอ่อนถึงถ้อยคำชัดเจน
ในการฟังแต่ละครั้ง ในการฟังครั้งหลังๆ กุศลจะเกิดง่าย
สติ ความเพียร ปัญญาจะเกิดได้ง่าย เหตุผลเพราะตัวขณะ
ก่อนๆเป็นปัจจัยแก่มนสิการหลังๆ คือ มโนทวาราวชชนะ
หรือ วัฏฐัพพะนะ จะมีความคุ้นเคยและชำนาญในการ
วินิจฉัย ตัดสิน มนสิการ ใส่ใจ เจาะลึก เป็นปัจจัยแก่
ปัญญาเกิด

ปัญญาจะเกิดหรือไม่อยู่ที่ว่าสั่งสมมาดีหรือไม่ ต้องสั่งสม
ข้อมูลมาดีแล้ว ปัญญาเกิดเองไม่ได้ และเป็นแต่ละเรื่อง
แต่ละกรณี ถ้าปรารถนาอยากรู้เรื่องอะไรต้องศึกษาชัดเจน
จนชำนาญในเรื่องนั้นๆ

ฟังจนการศึกษาและการปฏิบัติเป็นเรื่องเดียวกัน ปัญญาเป็นลักษณะแบบนี้
บอกทันทีทำได้ทันที รู้ได้ทันที เช่นหมอมเวลาผ่าตัดไม่ต้องให้ใครบอก
ปัญญาที่แท้จริงจะเห็นทางออกในขณะนั้นเลย